

Dosarul nr. 2ra-730/21

Prima instanță: (Judecătoria Cahul, sediul Taraclia) S. Uzun

Instanța de apel: (Curtea de Apel Cahul) R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco

ÎNCHEIERE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Stoianova Elena și Stoianov Nicolai,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Stoianova Elena și Stoianov Nicolai împotriva lui Stoianov Mihail și Primăriei orașului Tvardița, intervenienți accesorii Vieri Maria, Vieri Igor, Vestilian Maria și Stoianov Ivan cu privire la recunoașterea nulității Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 18 noiembrie 2020, prin care s-a respins apelul declarat de Stoianova Elena și Stoianov Nicolai și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 22 octombrie 2019,

c o n s t a t ă :

La 01 august 2018, Stoianova Elena și Stoianov Nicolai au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Stoianov Mihail și Primăriei or. Tvardița cu privire la recunoașterea nulității Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor.

În motivarea acțiunii, reclamanții au menționat că la 03 iunie 2004, a fost efectuată înregistrarea dreptului de proprietate asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX și casei de locuit cu nr. cadastral XXXXX, situate în XXXXX, conform înregistrărilor masive.

Reclamanții au invocat că înregistrarea dreptului de proprietate a avut loc în temeiul Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 29 martie 2004 și a extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor nr. 304 din 04 martie 2004, eliberate de Primăria or. Tvardița.

În opinia reclamanților, actele respective nu au putut servi ca bază pentru înregistrarea dreptului de proprietate și astfel urmează să fie anulate.

În acest sens, au invocat că în extrasul din Registrul de evidență a gospodăriilor nr. 304 din 04 martie 2004, de către Primăria or. Tvardița, r. Taraclia, în calitate de persoană care locuiește în casa de locuit a fost indicat doar Stoianov Mihail, casa respectivă aparținând acestuia, iar în Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, a fost indicat că terenul aparține doar lui Stoianov Mihail.

Însă, constatările Primăriei or. Tvardița, r. Taraclia, precum că terenul și casa de locuit în cauză aparțin numai lui Stoianov Mihail, nu corespund circumstanțelor de fapt.

Astfel, casa de locuit în litigiu este de tip colhoznic, iar Stoianov Mihail a lucrat și a atins vârsta de pensionare, activând în gospodăria țărănească „Lenin”, motivul din care și a fost înscris ca proprietar în Registrul de evidență a gospodăriilor.

Totodată, au specificat că au activat în cadrul acestei gospodării țărănești, iar copiii lor Vestilian (Stoianov) Maria și Stoianov Ivan s-au născut în perioada în care casa de locuit era încă de tip colhoznic.

De asemenea, terenul aferent casei de locuit la fel a aparținut tuturor locatarilor curții, fiind transmis acestora prin decizia Primăriei nr. 2/4 din 15 februarie 1995.

Deci, în momentul înregistrării masive, casa de locuit și terenul aferent au reprezentat curtea de tip colhoznic, fiind membrii acestei curți, iar faptul respectiv se confirmă prin extrasele din Registrul de evidență a gospodăriilor pentru perioada 1956-2006, cu indicarea membrilor curții.

Totodată, prin adeverință Primăriei or. Tvardița nr. 1240 din 23 iulie 2018, se confirmă că terenul și casa de locuit au fost de tip colhoznic până la anul 1996, însă, la înregistrarea masivă, Primăria or. Tvardița, r. Taraclia, a indicat date ce nu corespund situației reale de fapt.

Or, reieșind din circumstanțele constatate, Primăria or. Tvardița era obligată să perfecteze Titlul de autentificare dreptului deținătorului de teren, indicând pe toți membrii curții de tip colhoznic, conform deciziei Primăriei nr. 2/4 din 15 februarie 1995, precum și să introducă în Registrul de evidență a gospodăriilor pe Vestilian Maria și Stoianov Ivan.

Astfel, în opinia reclamanților, prin indicarea de către Primărie a datelor neveridice în documentele ce atestă dreptul de proprietate, au fost lipsiți de dreptul de a fi înregistrați ca proprietari, în conformitate cu art. 39 alin. (3) și (4) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, care prevede înregistrarea tuturor membrilor curții de tip colhoz, dacă prin contract dintre membrii gospodăriei țărănești sau de către hotărârea judecătorească nu este prevăzută proprietatea comună pe cote-părți.

Reclamanții Stoianova Elena și Stoianov Nicolai au solicitat recunoașterea nulității Titlului de autentificare dreptului deținătorului de teren cu suprafața de 0,3541 ha, cu nr. cadastral XXXXX din 29 martie 2004 și extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor nr. 304 din 04 martie 2004.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 04 septembrie 2018, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Vieri Maria (f.d. 81 Vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 30 noiembrie 2018, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Vieri Igor (f.d. 96 Vol. I).

Prin hotărârea Judecătorei Cahul, sediul Taraclia din 22 octombrie 2019, cererea de chemare în judecată depusă de Stoianova Elena și Stoianov Nicolai a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 18 noiembrie 2020, s-a respins apelul declarat de Stoianova Elena și Stoianov Nicolai și s-a menținut hotărârea Judecătorei Cahul, sediul Taraclia din 22 octombrie 2019.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, proprietarul terenului situat în XXXXX și construcției cu cotă-parte 1.0 este Stoianov Mihail, fapt confirmat și prin adeverința eliberată de Primăria or. Tvardița nr. 1240 din 23 iulie 2018.

De asemenea, instanța de apel a constatat că în susținerea pretențiilor sale, Stoianov Nicolai și Stoianova Elena au invocat că, potrivit înscrierilor din Registrul de evidență a gospodăriilor pentru anii 1956-2006, au fost incluși ca locuitorii ai acestui imobil.

Totodată, au invocat că, anterior, casa de locuit și terenul aferent acesteia au avut statut de proprietate de tip colhoznic și ei activând în cadrul GȚ „Agrofirma Tvardița” și fiind înregistrați ca locuitorii ai casei respective, dețin dreptul la cotă-parte din aceste bunuri imobile.

Instanța de apel a constatat că, în Registrul de evidență a gospodăriilor pentru anii 1956-2006, Stoianov Nicolai și Stoianov Elena figurau ca locuitorii ai casei de locuit, situate în or. XXXXX, însă, faptul respectiv nu poate servi ca temei pentru anularea Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele lui Stoianov Mihail la data de 29 martie 2004.

Or, potrivit informației eliberate de către IP „Agenția Servicii Publice”, la data de 05 mai 1994, colhozul „V.I Lenin”, a fost reorganizat în Societatea Colectivă „Agrofirma Tvardița”, cu ulterioară reorganizare în Cooperativa de Producție „Tvardița”.

Prin înscrisul în cauză, se constată că, din 05 mai 1994, bunurile imobile în litigiu nu mai aveau statut de proprietate comună de colhoz.

Astfel, Stoianov Nicolai și Stoianova Elena, după desființarea colhozului „V. I. Lenin”, au activat în cadrul Societății Colective „Agrofirma Tvardița”, fapt confirmat prin extrase din carnetele de muncă anexate la materialele dosarului, precum și însăși argumentele cererii de chemare în judecată.

Respectiv, apelanții au cunoscut faptul schimbării formei organizatorico-juridice al colhozului „V. I. Lenin”, precum și schimbarea modului juridic al bunurilor imobile ce au aparținut colhozului desființat.

Prin urmare, în anul 2004 la data efectuării înregistrărilor masive, terenul cu nr. cadastral XXXXX și casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX, situate în XXXXX, nu aveau statut de proprietate comună de tip colhoznic, însă, Stoianov Nicolai și Stoianov Elena nu au întreprins nici o acțiune în vederea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile în litigiu.

Totodată, instanța de apel a menționat că Stoianov Nicolai și Stoianov Elena au confirmat că nu dețin nici un document care să ateste dreptul lor de proprietate asupra bunurilor imobile în litigiu. Mai mult ca atât, au cunoscut despre faptul că Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren a fost eliberat numai pe

numele lui Stoianov Mihail și au acceptat tacit acest fapt.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond întemeiat a constatat că, înscrierea din Registrul de evidență a gospodăriilor și Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren sunt absolut legale, iar pretențiile înaintate de Stoianova Elena și Stoianov Nicolai sunt neîntemeiate.

La 23 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Stoianova Elena și Stoianov Nicolai au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Recurenții Stoianova Elena și Stoianov Nicolai, în motivarea recursului au invocat că la examinarea cauzei, instanțele judecătorești nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

În acest sens, au specificat că la examinarea cauzei nu au fost aplicate prevederile art. 39 alin. (3) și (4) din Legea nr. 1543 din 25 februarie 1998 cu privire la cadastrul bunurilor imobile, care prevede că la înregistrarea primară a dreptului de proprietate comună în devălmășie asupra bunurilor imobile ce aparțin membrilor fostei gospodării de colhoznic, în Registrul bunurilor imobile se indică datele tuturor membrilor gospodăriei, inclusiv ale minorilor și celor inapți pentru muncă, conform extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor sau certificatului eliberat de autoritatea administrației publice locale.

Recurenții au menționat că instanțele de judecată au motivat soluțiile de respingere a acțiunii prin faptul că domiciliul de pe adresa: XXXXX, la momentul înregistrării în anul 2004 și la momentul eliberării Titlului de autentificare în anul 2004, nu se atribuia la categoria bunurilor de tip gospodărie de colhoznic.

Cu toate acestea, instanțele nu au ținut cont de faptul că în temeiul art. 39 din Legea cu privire la cadastrul bunurilor imobile, este prevăzut că înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile se efectuează pe numele membrilor fostei gospodării de colhoznic.

Reieșind din prevederile legale menționate, Primăria s. Tvardița la perfectarea Titlului de autentificare și la prezentarea extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor, la înregistrarea primară a dreptului de proprietate asupra casei de locuit, urma să se conducă de prevederile art. 39 alin. (3) și (4) din Legea nr. 1543 din 25 februarie 1998 cu privire la cadastrul bunurilor imobile și să elibereze un certificat (extras din Registrul de evidență a gospodăriilor) în conformitate cu înscrisurile din Registrul de evidență a populației.

La 08 aprilie 2021, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de către aceștia conform avizelor de recepție (f.d. 144-149 Vol. II).

La 04 mai 2021, prin intermediul oficiului poștal, Stoianov Mihail a depus referință la recursul declarat de Stoianova Elena și Stoianov Nicolai, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

La 04 mai 2021, prin intermediul oficiului poștal, Vieri Maria a depus referință la recursul declarat de Stoianova Elena și Stoianov Nicolai, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Cahul a emis dispozitivul deciziei la 18 noiembrie

2020, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 23 februarie 2021, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurențelor cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări

implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Stoianova Elena și Stoianov Nicolai, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Stoianova Elena și Stoianov Nicolai.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari